[2019] 5 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 139

ਬਾਜ ਆਟੋ ਲਿਮਟਿਡ

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਓ. ਆਰ. ਐੱਸ. (2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ No.3239) 27 ਮਾਰਚ, 2019

[ਐੱਲ. ਨਾਗੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ ਅਤੇ ਸੰਜੈ ਕਿਸ਼ਨ ਕੌਲ, ਜੇ.

ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਕਟ, 1944-ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਟੈਰਿਫ ਐਕਟ, 1985-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਿਪਤਾ ਕੰਟੀਨਜੈਂਟ ਡਿਊਟੀ (ਐੱਨ. ਸੀ. ਸੀ. ਡੀ.), ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ-ਦੇਣਦਾਰੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸੀਮਤ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1985 ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ (ਸੇਨਵੈਟ) ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਿਪਤਾ ਕੰਟੀਨਜੈਂਟ ਡਿਊਟੀ, ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ-ਤਿੰਨ ਸੈੱਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ-ਇੱਕ ਆਡਿਟ ਇਤਰਾਜ਼ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨ ਸੈੱਸਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ-ਅਪੀਲ ਉੱਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆਃ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਐੱਸ. ਆਰ. ਡੀ. ਨਿਊਟ੍ਰੀਐਂਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਕੇਸ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੈੱਸ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਕੁੱਲ ਮੁੱਲ ਉੱਤੇ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਰਚਾਰਜ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੈੱਸਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਬਸਟ੍ਰੇਟਮ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ-ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ-ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਐੱਨ. ਸੀ. ਸੀ. ਡੀ. ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਉਤਪਾਦ ਉੱਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ - ਇਸ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਉਹਨਾਂ ਸਬੰਧਤ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਰਚਾਰਜ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-ਐੱਨ. ਸੀ. ਸੀ. ਡੀ. ਇੱਕ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ, ਪਰ ਇੱਕ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਉਤਪਾਦ ਉੱਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-ਇੱਕ ਵਾਰ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐੱਨ. ਸੀ. ਸੀ. ਡੀ., ਜੋ ਕਿ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਵਜੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਚਰਿੱਤਰ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਛੋਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ-ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਐੱਨ. ਸੀ. ਸੀ. ਡੀ. ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ-ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2001 - s.136-ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2004-ss. 91 ਅਤੇ 93-ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2007-ਐਸ. ਐਸ. 136 ਅਤੇ 138.

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ

ਐੱਸ. ਆਰ. ਡੀ. ਨਿਊਟ੍ਰੀਐਂਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਐਲਾਨ v. ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ, ਗੁਹਾਟੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਲਿਖਤੀ ਸੰਖੇਪ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਹੁਣ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਰਾਜਾਂ ਅਸਾਮ, ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ, ਮੇਘਾਲਿਆ, ਮਿਜ਼ੋਰਮ, ਮਣੀਪੁਰ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ, ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਇੱਕ ਪਹਿਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਲ 2004 ਅਤੇ 2007 ਦੇ ਵਿੱਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤਹਿਤ ਲਾਗੂ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉੱਤੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਰਕ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੈੱਸ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਕੁੱਲ ਮੁੱਲ ਉੱਤੇ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਸਰਚਾਰਜ ਹੈ, ਅਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਖੁਦ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੈੱਸਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਬਸਟ੍ਰੇਟਮ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਖੁਦ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਉੱਤੇ ਸਰਚਾਰਜ ਵਜੋਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹਨ, ਬਾਰੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਿਤੀ 10.08.2004 ਦੇ ਸਰਕੂਲਰ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 12,13 ਅਤੇ 24] [146-ਜੀ; 158-ਏ]

3. ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਅਸਲ ਹੱਡੀ ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਬਚੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਐੱਨ. ਸੀ. ਸੀ. ਡੀ.। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋ ਸੈੱਸ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਉੱਤੇ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸਨ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2001 ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਤਪਾਦ ਉੱਤੇ ਐੱਨ. ਸੀ. ਸੀ. ਡੀ. ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਪਹਿਲੂ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੋ ਸੈੱਸਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 16] [149-ਏ-ਬੀ]

4. ਐੱਸ. ਆਰ. ਡੀ. ਨਿਊਟ੍ਰੀਐਂਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ 'ਤੇ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਐੱਨ. ਸੀ. ਸੀ. ਡੀ. ਦੇ ਮੁੱਦੇ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਲਈ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਲੈਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ। [ਪੈਰਾ 21] [150-ਸੀ]

5. ਐੱਸ. ਆਰ. ਡੀ. ਨਿਊਟ੍ਰੀਐਂਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਨੇ ਬਾਂਸਵਾੜਾ ਸਿੰਟੈਕਸ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦਿੱਤੀ। ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ

ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮਾਲੀਆ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿੱਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤਹਿਤ ਸਰਚਾਰਜ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਵਜੋਂ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐੱਨ. ਸੀ. ਸੀ. ਡੀ. ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਉਹੀ ਚਰਿੱਤਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਟੈਕਸ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਐੱਨ. ਸੀ. ਸੀ. ਡੀ. ਇੱਕ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਉਤਪਾਦ ਉੱਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਐੱਨ. ਸੀ. ਸੀ. ਡੀ., ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਤਪਾਦ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਜੋ ਵੀ ਤਰਕ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਉੱਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਐੱਨ. ਸੀ. ਸੀ. ਡੀ., ਜੋ ਕਿ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਵਜੋਂ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਚਰਿੱਤਰ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਛੋਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਛੋਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਛੋਟ "ਐਕਸਾਈਜ਼ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਦੀ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀ" ਤੋਂ ਹੈ। " ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਐੱਨ. ਸੀ. ਸੀ. ਡੀ. ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪਾਰਸ 22,23] [150-ਡੀ-ਜੀ]

ਬਾਂਸਵਾੜਾ ਸਿੰਟੈਕਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (2007) ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਰਾਜ 365-ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਐੱਸਸੀਆਰ 549; ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਵੁੱਡ ਪੇਪਰਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ। (1990) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 256: [1990] 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 659 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2017] 11 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 43 ਪੈਰਾ 12

[1994] 3 ਸਪੱਲ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 549 ਪੈਰਾ 19

[1990] 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 659 ਪੈਰਾ 20 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾ: ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ No.3239

2019. 2014 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 625 ਵਿੱਚ ਨੈਨੀਤਾਲ ਵਿਖੇ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 16.03.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਮੁਕੁਲ ਰੋਹਤਗੀ, ਅਰਵਿੰਦ ਦਾਤਾਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ। , ਅਰਸ਼ਕ ਹਿਦਾਇਤਉੱਲਾ, ਮਹੇਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ, ਅੰਕੁਲ ਸਹਿਗਲ, ਮਕਰੰਦ ਜੋਸ਼ੀ, ਦਿੱਵਯਾਂਗ ਚੰਦੀਰਾਮਾਨੀ, ਈ. ਸੀ. ਅਗਰਵਾਲ ਐਡਵਸ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ। ਏ. ਐੱਨ. ਐੱਸ. ਨਾਡਕਰਨੀ, ਏ. ਐੱਸ. ਜੀ., ਕੇ. ਰਾਧਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਦੇਵਾਸ਼ੀਸ਼ ਭਾਰੂਕਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਿਸ਼ਾ ਬਾਗਚੀ, ਬੀ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਵਕੀਲ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਸੰਜੈ ਕਿਸ਼ਨ ਕੌਲ, ਜੇ. 1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਰਮਾਣ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਡਿਊਟੀ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਐੱਨ. ਸੀ. ਸੀ. ਡੀ.'), ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਪ੍ਰਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ '1944 ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਸੇਨਵੈਟ') ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

3. ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ ਗਏ ਸਨ। ਮਾਰਚ, 2002 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਾਖੰਡ (ਹੁਣ ਉੱਤਰਾਖੰਡ) ਸਮੇਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਰਿਆਇਤਾਂ' ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਲਈ ਯੋਗ ਉਦਯੋਗ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੱਖੀ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਸਿਰਜਣ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਲਈ ਨਵੀਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਿਆਇਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਪੈਕੇਜ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 7.1.2003 'ਤੇ ਦਫ਼ਤਰ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। " ਪੈਰਾ 3.1 (I) ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੂਰੇ ਪੈਰੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਬੰਧਤ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈਃ

ਬੀ.

" 3.1: ਨਵੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਸਤਾਰ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨਃ

(I). ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰਾਂ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰਾਂ (ਆਈ. ਆਈ. ਡੀ. ਸੀ.), ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਸਟੇਟਾਂ, ਐਕਸਪੋਰਟ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਜ਼ੋਨਾਂ, ਥੀਮ ਪਾਰਕਾਂ (ਫੂਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਪਾਰਕਾਂ, ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਪਾਰਕਾਂ, ਆਦਿ) ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਨਵੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨਃ

(a) 100% (ਸੌ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ) ਵਪਾਰਕ ਉਤਪਾਦਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸਿੱਧੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ।

(ਅ) ਵਪਾਰਕ ਉਤਪਾਦਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪੂਰੇ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ 30 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟ। "

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

4. ਉਪਰੋਕਤ ਨੀਤੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਅਤੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਬੋਰਡ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਸੀ. ਬੀ. ਈ. ਸੀ.') ਨੇ 1944 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਏ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ 10 ਜੂਨ, 2003 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ No.50/2003-Central ਐਕਸਾਈਜ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਸਬੰਧਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"ਆਮ ਅਪਵਾਦ ਨੰ. 41.

ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਉਦਯੋਗਿਕ ਪਾਰਕ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਸਟੇਟ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਅਸਟੇਟ ਜਾਂ ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇਕਾਈਆਂ ਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਸਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟ। —ਵਿੱਚ

ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਕਟ, 1944 (1944 ਦਾ 1) ਦੀ ਧਾਰਾ 5ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ) ਐਕਟ, 1957 (1957 ਦਾ 58) ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ (ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਅਤੇ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਵਸਤਾਂ) ਐਕਟ, 1978 (1978 ਦਾ 40) ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਤਸੱਲੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਟੈਰਿਫ ਐਕਟ, 1985 (1986 ਦਾ 5) ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ, ਇੱਥੇ ਜੁੜੇ ਅਨੁਲਗ-I ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਵਸਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਵਿਕਾਸ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਉਦਯੋਗਿਕ ਪਾਰਕ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਸਟੇਟ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਅਸਟੇਟ ਜਾਂ ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰ, ਜੋ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇਕਾਈ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

5. ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਲਈ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਅੱਗੇ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਛੋਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਕੰਪਨੀ, ਨੇ ਸਾਲ 2007 ਵਿੱਚ ਦੋ ਪਹੀਆ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਰਮਾਣ ਇਕਾਈ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਟੈਰਿਫ ਐਕਟ, 1985 ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਦੇ ਨਿਰਮਿਤ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਸੇਨਵੈਟ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

7. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਆਟੋਮੋਬਾਈਲ ਸੈੱਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਐੱਨਸੀਸੀਡੀ, ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਇਹ ਵਿਵਾਦ 27/28.2.2009 ਉੱਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਡਿਟ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਬਿਨਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਸੈੱਸਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇ।

8. ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸੈੱਸਾਂ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹੋਏ, ਐੱਨ. ਸੀ. ਸੀ. ਡੀ. ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2001 ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ, 1944 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਚਾਰਜ ਕਰਨ ਯੋਗ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਬੰਧਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈਃ

ਐੱਸ. 136-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤਬਾਹੀ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਡਿਊਟੀ

(1) ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਨਿਰਮਿਤ ਜਾਂ ਨਿਰਮਿਤ ਵਸਤਾਂ ਹਨ, ਸੰਘ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਇੱਕ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਡਿਊਟੀ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਡਿਊਟੀ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਉੱਪਰਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦਰਾਂ ਉੱਤੇ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਵਸਤਾਂ ਉੱਤੇ ਲੱਗਣ ਵਾਲਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਫ਼ਤ ਕਰ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944 ਜਾਂ ਇਸ ਵੇਲੇ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਉੱਤੇ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਆਬਕਾਰੀ ਕਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਵੇਗਾ।

(3) ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਕਟ, 1944 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਫੰਡ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ, ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੱਗਣਯੋਗ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਿਪਤਾ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਉੱਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ”

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

9. ਵਿੱਤ ਕਾਨੂੰਨ, 2004 ਦੀ ਧਾਰਾ 91 ਅਤੇ 93 ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਨੂੰ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਊਟੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਗਣਨਾ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਜੋੜ ਉੱਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਿੱਤ ਐਕਟ 2007 ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਅਤੇ 138 ਨੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

10. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਆਡਿਟ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨ ਸੈੱਸਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਆਡਿਟ ਇਤਰਾਜ਼ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ

ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉੱਤੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ (ਆਡਿਟ), ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਮੇਰਠ-II ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 27.2.2009 ਦੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 26.8.2011 ਮਿਤੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਸੈੱਸ ਦੀ ਮੰਗ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਿਊਟੀ ਸਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਉਤਪਾਦ (ਐੱਨ. ਸੀ. ਸੀ. ਡੀ.) ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਰਕਮ (ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸੈੱਸ)' ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ। & ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ)। ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੁਖ ਅਪਣਾਇਆ ਕਿ ਛੋਟ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਦਬਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੰਗ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

11. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 13.10.2011 'ਤੇ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਯਤਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਮਿਤੀ 9.10.2014 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸੇ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਮਿਤੀ 16.3.2017 ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ।

12. ਐੱਸ. ਆਰ. ਡੀ. ਪੈਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਵਾਦ ਹੁਣ ਇੱਕ ਤੰਗ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ v. ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਗੁਹਾਟੀ 1. ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਲਿਖਤੀ ਸੰਖੇਪ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵਿਭਾਗ ਹੁਣ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝ ਗਿਆ ਹੈ।

13. ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਰਾਜਾਂ ਅਸਾਮ, ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ, ਮੇਘਾਲਿਆ, ਮਿਜ਼ੋਰਮ, ਮਣੀਪੁਰ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ, ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਇੱਕ ਪਹਿਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਲ 2004 ਅਤੇ 2007 ਦੇ ਵਿੱਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤਹਿਤ ਲਾਗੂ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉੱਤੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਰਕ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੈੱਸ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਕੁੱਲ ਮੁੱਲ ਉੱਤੇ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਸਰਚਾਰਜ ਹੈ, ਅਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਖੁਦ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੈੱਸਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਬਸਟ੍ਰੇਟਮ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਖੁਦ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਸਾਈਜ਼

ਡਿਊਟੀ ਉੱਤੇ ਸਰਚਾਰਜ ਵਜੋਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹਨ, ਬਾਰੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਿਤੀ 10.8.2004 ਦੇ ਸਰਕੂਲਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਥਿਤੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈਃ

“ਸਵਾਲ (2): ਕੀ ਉਹ ਵਸਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ/ਕਸਟਮਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ /

ਕਸਟਮਜ਼ ਡਿਊਟੀ (ਜਿਵੇਂ ਬਾਂਡ ਤਹਿਤ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਂ ਕੁੱਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ) ਸੈੱਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਪੱਸ਼ਟਤਾਃ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਐਕਸਾਈਜ਼/ਕਸਟਮਜ਼ (ਕਸਟਮਜ਼ ਦੇ ਕੁੱਝ ਕਰਤੱਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਂਟੀ-ਡੰਪਿੰਗ ਡਿਊਟੀ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਡਿਊਟੀ ਆਦਿ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਦੋ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।), ਵਸੂਲਿਆ ਅਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ। ਜੇ ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਕਸਟਮਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਜ਼ੀਰੋ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ ਜਾਂ ਬਾਂਡ ਤਹਿਤ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਵਰਗੀਆਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਤਹਿਤ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਡਿਊਟੀ ਇਕੱਠੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰ (ਕਸਟਮਜ਼) ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੱਤਰ ਡੀ. ਓ. ਨੰਬਰ 605/54/2004-ਡੀ. ਬੀ. ਕੇ. ਮਿਤੀ 21-7-2004 ਵੀ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ”

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

14. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀਃ “22. ਹੋਰ ਵੀ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸਰਕੂਲਰ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਵਧੇਰੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰਦਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਵੀ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਵਿੱਤ (ਨੰਬਰ 2) ਐਕਟ, 2004 ਦੀ ਧਾਰਾ 91 ਤੋਂ 93 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 91 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਉਹ ਸਰਚਾਰਜ ਹੈ ਜੋ ਕਰਦਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 93 ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ "ਐਕਸਾਈਜ਼ੇਬਲ ਗੁੱਡਜ਼" ਭਾਵ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਟੈਰਿਫ ਐਕਟ, 1985 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ 2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਕਟ, 1944 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਲਗਾਈਆਂ ਅਤੇ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਜੋੜ ਉੱਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 93 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਫੰਡ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀ ਆਦਿ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਐਕਸਾਈਜ਼ੇਬਲ ਵਸਤਾਂ ਉੱਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸੰਯੁਕਤ ਅਧਿਐਨ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਇੱਕ ਸਰਚਾਰਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਐਕਸਾਈਜ਼ ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਉੱਤੇ 2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਦੀ ਗਣਨਾ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਕੁੱਲ ਹਿੱਸੇ' ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮੁੱਢਲੀ ਡਿਊਟੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਕੋਈ ਸਰਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। " (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ) 15. ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਾਂਸਵਾੜਾ ਸਿੰਟੈਕਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ 2, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਹੈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈਃ

“15. ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤਹਿਤ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਸਰਚਾਰਜ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ, ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਸਰਵਿਸ ਟੈਕਸ ਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਰਚਾਰਜ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਸਰਵਵਿਆਪੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਪੋਸ਼ਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫੰਡ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ। ਪਰ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤਿੰਨਾਂ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਟੈਕਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਰਚਾਰਜ ਸਬੰਧਤ ਟੈਕਸਾਂ ਦਾ ਉਹੀ ਚਰਿੱਤਰ ਰੱਖੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਰਚਾਰਜ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਚਾਰਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

16. ਜ਼ਾਹਰਾ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਜਦੋਂ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਸਰਚਾਰਜ ਨੇ ਮੂਲ ਲੇਵੀ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਜੋ ਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਇਸ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਲੇਵੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਛੋਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 93 ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (1), (2) ਅਤੇ (3) ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। "

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐੱਸ. ਆਰ. ਡੀ. ਨਿਊਟ੍ਰੀਐਂਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦਿੱਤੀ ਲਿਮਟਿਡ

16. ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਅਸਲ ਹੱਡੀ ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਬਚੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਐੱਨ. ਸੀ. ਸੀ. ਡੀ.। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋ ਸੈੱਸ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਉੱਤੇ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸਨ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2001 ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਤਪਾਦ ਉੱਤੇ ਐੱਨ. ਸੀ. ਸੀ. ਡੀ. ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਪਹਿਲੂ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੋ ਸੈੱਸਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ।

17. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕੁਲ ਰੋਹਤਗੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਦਾਤਾਰ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਐੱਨ. ਸੀ. ਸੀ. ਡੀ. ਦੇ ਉਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜੋ ਹੋਰ ਦੋ ਸੈੱਸਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਐੱਸ. ਆਰ. ਡੀ. ਨਿਊਟ੍ਰੀਐਂਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ, 4 ਐੱਨ. ਸੀ. ਸੀ. ਡੀ. ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੀ ਚਿੰਤਤ ਹੈ।

18. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਿਸ਼ਾ ਬਾਗਚੀ, ਵਕੀਲ ਨੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਐੱਨ. ਸੀ. ਸੀ. ਡੀ. ਦੀ ਗਣਨਾ ਉਤਪਾਦ ਦੇ ਮੁੱਲ ਉੱਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਮੁੱਲ ਉੱਤੇ।

19. ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਉੱਭਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟ ਦੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਦਾਰ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇਵੇ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਹਿੰਸਾ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਲਈ ਤਰਕ ਇਹ ਨੇਵੇਪਾਨ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਬਨਾਮ ਸੀ. ਸੀ. ਈ. ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਕਸਟਮਜ਼, ਹੈਦਰਾਬਾਦ, 5 ਹੋਰ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਇਹ ਨਿਯਮ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਭਾਵ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਛੋਟ ਕਰਦਾਤਿਆਂ' ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਛੋਟ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾਤਿ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਾਭਾਰਥੀ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ (ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ.

ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ। ਇਹ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਰਚਾਰਜਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਤਰਕ ਪ੍ਰਬਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਐੱਸ. ਆਰ. ਡੀ. ਨਿਊਟ੍ਰੀਐਂਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਕਾਰਨ। 7 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਐੱਨ. ਸੀ. ਸੀ. ਡੀ. ਇੱਕ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਉਤਪਾਦ ਉੱਤੇ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਮੁੱਲ ਉੱਤੇ, ਇਸ ਨਾਲ ਖੁਦ ਹੀ ਐੱਨ. ਸੀ. ਸੀ. ਡੀ. ਦੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕਾਈਆਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਪਵੇਗਾ।

21. ਐੱਸ. ਆਰ. ਡੀ. ਨਿਊਟ੍ਰੀਐਂਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਉੱਤੇ, 8 ਅਸੀਂ ਐੱਨ. ਸੀ. ਸੀ. ਡੀ. ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਲਈ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲੈਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।

22. ਅਸੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਐੱਸ. ਆਰ. ਡੀ. ਨਿਊਟ੍ਰੀਐਂਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਲਿਮਟਿਡ 9 ਨੇ ਬਾਂਸਵਾੜਾ ਸਿੰਟੈਕਸ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦਿੱਤੀ। 10 ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ

ਮਾਲੀਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿੱਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤਹਿਤ ਸਰਚਾਰਜ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਵਜੋਂ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐੱਨ. ਸੀ. ਸੀ. ਡੀ. ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਉਹੀ ਚਰਿੱਤਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਟੈਕਸ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਐੱਨ. ਸੀ. ਸੀ. ਡੀ. ਇੱਕ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਉਤਪਾਦ ਉੱਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਐੱਨ. ਸੀ. ਸੀ. ਡੀ., ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਤਪਾਦ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਜੋ ਵੀ ਤਰਕ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਉੱਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਐੱਨ. ਸੀ. ਸੀ. ਡੀ., ਜੋ ਕਿ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਵਜੋਂ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਚਰਿੱਤਰ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਛੋਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਛੋਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਛੋਟ "ਐਕਸਾਈਜ਼ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਦੀ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀ" ਤੋਂ ਹੈ। " ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਛੋਟ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਕਾਈ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਹੈ।

23. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਐੱਨ. ਸੀ. ਸੀ. ਡੀ. ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। 7 (8 (ਉੱਪਰ) 9 (ਉੱਪਰ) 10 (ਉੱਪਰ)

24. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 26.8.2011 ਮਿਤੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ NCCD, ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

25. ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਭਾਰ ਚੁੱਕਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate